

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seurantaa edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #33

Aika: Maanantai 1.3.2021, kello 10.00–12.00
Paikka: Teams-etäkokous
Läsnä: von Weissenberg Marina, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Atula Roosa, ympäristöministeriö
Auvinen Ari-Pekka, Suomen ympäristökeskus
Forslund Maria, ulkoministeriö
From Stella, Suomen ympäristökeskus – kello 10–10.35
Juvonen Sanna-Kaisa, Metsähallitus Luontopalvelut
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Loiskekoski Maarit, ympäristöministeriö
Luukkonen Jari, WWF
Matveinen Katja, maa- ja metsätalousministeriö
Myatt-Hirvonen Outi, ulkoministeriö
Nieminen Tiina, Luonnonvarakeskus
Niemivuo-Lahti Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Niikkonen Kristiina, ympäristöministeriö
Nirkkonen Tuomas, Metsäteollisuus ry.
Pehu Tuula, maa- ja metsätalousministeriö
Ruohonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Turunen Olli, Suomen luonnonsuojeluliitto
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

Vierailijat:
Raila Knuuttila, Ecocide Law Finland – poistui kello 10.35
Pella Thiel, End Ecocide Sweden – poistui kello 10.35

1. Skype-kokouksen avaus, osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirjan ja asialistan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 10.00. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous #32, 25.1.2021) muutoksitta.

2. CBD and ecocide law amendment in ICC – Raila Knuuttila, perustaja, koordinoija Ecocide Law Finland & Pella Thiel, co-founder and chair End Ecocide Sweden

Raila Knuuttila ja Pella Thiel esittäytyivät ja Pella esitteli verkostoa englanniksi. Tavoitteena on saada kirjaus luonnon oikeuksista kansainväliseen rikostuomioistuimeen (ICC), tehdä ympäristötuhosta (ecocide) kansainvälinen rikos ja saada aikaan ympäristötuholaki (ecocide law). Raila ja Pella ovat osa kansainvälistä Ecocide-liikettä, joka tähtää tranformatiiviseen toimintaan. (Esitys on jaettu jäsenille)

Lähtökohta on, että koska Luonnolla ei ole ääntä, Ecocide on Luonnon ääni. Verkosto tunnustaa Luonnonoikeudet. Tavoitteena on siirtyä ihmiskeskeisestä ajattelusta, jossa luonto nähdään ihmisen

välineenä, siihen, että ihminen on yksi laji muiden joukossa. Transformoitava luonto objektista subjektiksi. Christopher Stone ensimmäisiä ajattelijoita, pitäisikö puilla olla olemisen oikeus. Esimerkkejä: Uudessa Seelannissa tehtiin iso oikeustapaus joen saastumisesta. Maurit löysivät oikeuden joelle; joki sai oikeudet. Ecuadorin perustuslaissa (2008) on kappaleessa 7 kirjattu Luonnon oikeudet. Ruotsin saamelaisparlamentti on tehnyt deklaration Äiti Maan oikeuksista. Olof Palme vei ensimmäisen kerran asian kv-kokouksiin v. 1972: Law for life: Ecocide as international crime. Suomessa Pekka Haavisto on ollut aktiivinen

Transformatiiviset toimet, joita tarvitaan elämiseen harmonisesti luonnon kanssa:

- ecocide kansainväliseksi rikokseksi
- sisällyttää luonnon oikeudet CBD-sopimukseen
- pyytää YK:ta omaksua universaali deklaratio 'Äiti Maan oikeudet'

Luonnon oikeudet ja Ecocide-laki ollaan viemässä CBD-sopimukseen www.rightsofnaturecbd.earth.

Useassa Etelä-Amerikan ja Karibian maassa suurlähettiläänä Suomea edustanut emeritus diplomaatti Mikko Pyhälä. Kyseessä ei ole uusi laki, vaan lakimuutos/amendment.

Roosa Atula kysyi, joko Suomessa on vastaava lakiluonnos tekeillä? Se etenee kansainvälisesti, ja määritelmät ovat vielä draftattavana.

Marina ehdottaa, että Suomessa teeman tiimoilta kokoontuisivat oikeusministeriö, ympäristöministeriö ja ulkoministeriö.

Pella Thiel jakoi linkin: This is a brief on rights of nature in CBD.

TOWARDS THE ADOPTION OF A RIGHTS-BASED APPROACH: Incorporating the Rights of Nature into the Post-2020 Global Biodiversity Framework of the CBD

https://2d350104-a104-42f3-9376-3197e7089409.filesusr.com/ugd/23bc2d_71f3fe57211547a5b4f4c831034320ab.pdf

Outi Myatt-Hirvonen jakoi linkin: a recent article in The Ulkopolitist (in Finnish), related to the topic:

<https://ulkopolitist.fi/2021/02/01/ecuadorissa-ja-boliviassa-luonnon-oikeudet-on-kirjattu-perustuslakiin-ihmisoikeuksien-rinnalle-pelkkaa-retoriikkaa-vai-malli-muulle-maailmalle/>

Raila Knuutila jakoi linkin:

<https://areena.yle.fi/audio/1-50701957>

EU:n elvytyspaketti kohtaa kovaa arvostelua Suomessakin | Audio Areena

Pitäisikö ekosysteemien laaja-alainen tuhoaminen saattaa kansainvälisen rikostuomioistuimen käsiteltäväksi? Haastateltavana Ecocide Law Finlandin perustajat, Raila Knuutila ja Mikko Husman.

Aiheeseen liittyvä artikkeli The Guardianissa: Kirjoittajat Jojo Mehta (Stop Ecocide -säätiön johtaja) ja Julia Jackson (Grounded -järjestön perustaja)

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2021/feb/24/climate-crisis-ecocide-international-crime>

3. SBSTTA-24 -kokous 17.–19.2, 24.–26.2.2021 – Suomen valtuuskunta

- SBSTTA-24: Add.2 Peer-Review <https://www.cbd.int/sbstta24/review.shtml>

- Puheenvuorot ja muu aineisto SBSTTA:24 <https://www.cbd.int/conferences/sbstta24-sbi3/sbstta-24-prep-03/documents>
- Bureau-kokoukset ja jatkotyö ml. Terveys & Luonnon monimuotoisuus

Kokouksesta tulee muodollinen raportti, jossa on kooste, paljonko puheenvuoroja on pidetty mistäkin aiheesta. Kaikki NGOt eivät ehtineet päästä ääneen. Lisäksi sihteeristö laatii Lessons learnt -asiakirjan. 10 webinaaria on pidetty, jotka ovat auttaneet interaktiivista kokoustamista.

Suomi piti Post 2020 -esityksen. Suositaa globaaleja headline-indikaattoreita, mutta niitä on vielä liikaa. Osa indikaattoreista puuttuu silti vielä. Yhteisillä indikaattoreilla voidaan verrata kehitystä maittain. Lisäksi voisi olla alueellisia ja kansallisia lisätavoitteita. Tausta-arvo/baseline saatiin hyväksyttyä.

SBSTTA-24: Add.2 Peer-Review'ssa mainittu tausta-asiat. Terveys ja BD -asiakirja tulee ulos tällä viikolla. Se menee myös Peer Review -menettelyyn.

Puheenvuorot sekä statementit löytyvät avoimesta datasta. Osa on avoimia, osa on mennyt vain sihteeristölle, mutta komissio haluaa laittaa ne avoimeen dataan.

Aiheet:

* Synteettinen biologia ja riskien arviointi Marja R-L:

- Jatketaan Synteettisen biologian seuraamista. On ehdotettu ad hoc -työryhmää. Ei virallista päätöstä vielä olemassa, mutta asia nostettiin taas listalle, on tärkeää, että aihetta seurataan.

- Riskien arviointi: Puhutaan siitä, minkälaisia lisäohjeistuksia valmistetaan geeniteknologialle; living modified fish ja geeniajureita sisältävät, näihin tarvitaan lisäohjeistusta. Mikä kokoonpano tekisi näitä ohjeistuksia, ad hoc technical working group on mahdollinen. Jatketaan prosessia, joissa mahdollistetaan uusien aiheiden identifiointi, jotka tarvitsevat lisäohjeistusta.

* Rannikko ja meri Penina: Marina kertoi, koska Penina oli estynyt tästä kokouksesta:

Pitää vahvistaa konsensusta, EPSAn päivitykset menossa. Kaasu- ja öljyvaroja löytynyt, ja Brasilia haluaa muuttaa menettelyn, että maat saisivat itse esittää omat rajauksensa, jotka ovat bd:n tai luonnonvarojen kannalta tärkeitä. Alueelliset kokoukset päättäneet, ettei menettelyä voitaisi enää muuttaa. Myös merten saasteet ja roskat nousivat esille. Samoin merenalainen melu ja valosaaste sekä meriliikenteen vaikutukset. Alueellista meriyhteistyötä ei voi vähätellä.

* Maaperän toimintaohjelma on tekeillä. Erityisesti tärkeä Afrikan maille mm. ruokaturvan kannalta, samoin ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Maaperä vaikuttaa myös terveyteen. Mukaan toimintaohjelmaan myös lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö. Toimintaohjelma teettää vielä työtä. Maatalous oli tulokulma maaperäasiaan. Euroopassa on CAP-järjestelmä, mistä syystä esim. Afrikan valtioilla ei ole pääsyä EU:n markkinoille.

* Terveys ja BD -asiakirja puuttui vielä.

* Haitalliset vieraslajit Johanna N-L:

Suomi nosti esille EU:n sisällä keskusteltuja asioita. Haitallisten vieraslajien negatiiviset vaikutukset olisi nostettava vielä vahvemmin Post 2020 -kehukseen. Yleinen tietoisuus ja uhkien ymmärtäminen on keskeistä. Toivotaan avoimia portaaleja, joissa jaetaan tietoa. Suomi nosti esille myös verkkokaupan merkityksen, jolloin viimein asia nousi edistettäväksi. Tarvitaan lisätyötä. Liitedokumentissa on, mitä hallitusten pitää vielä tehdä, ja mitä keinoja on.

Suomi nosti myös IPBES-työn esille, jota tarvitaan toimeenpanopuolella. 5 liitettä oli yhteensä. Kaikki liitteet olivat vielä keskeneräisiä ja sisälsivät virheitä, joten niitä ei voida vielä hyväksyä osapuolikokouksessa, vaan tarvitaan vielä muutoksia. Myös EU:n ulkopuoliset maat nostivat haitalliset vieraslajit esille. Tietojen vaihtoa pidetään tärkeänä. Saarivaltiot erityisesti nostavat uhkatekijät prioriteetti.

Brasilian mukaan (verkko)kauppa ei ole CBD:n mandaattia, ja sanoo ettei sitä vietäisi CBD:ssä eteenpäin.

* IPBESiä ei pystytty käsittelemään aikataulun puitteissa.

Oli 5 byroon kokousta ja EU:lla omat debriefingit.

Tulee jakoon Suomen delegaation kokousmuistio Suomen puheenvuoroista.

Jatkotyö: proseduaalinen raportti, Lessons learnt -asiakirja, 18.3. byrokokous. Sihteeristö laatii etenemisoptiot, mm. voivatko kokoukset olla vielä jatkossa virtuaalisia.

4. WPIEI 22.2. ja valmistelut SBI-3: Post 2020

<https://www.cbd.int/conferences/sbstta24-sbi3/sbi-03-prep-03/documents>

4.3. on seuraava WPIEI: Items 4, 5, 6, 7, ei item 9, joka menee hiljaiseen menettelyyn. Nämä niiden lisäksi, mihin on jo saatu kannat. Haasteita ollut asiakirjojen kanssa. EU:n puheenvuoro minimoidaan pariin minuuttiin, irrallisia puheenvuoroja ei pidetä.

Marina, Marja ja Roosa osallistuivat 22.2. kokoukseen, johon osallistui noin 2 000 ihmistä virtuaalisesti, mikä on enemmän kuin fyysisesti olisi ollut läsnä.

Roosa kertoi Bernin sopimuksesta: on perustettu pientyöryhmä vuoteen 2030 asti, tarkoituksena tehdä visio Bernin sopimukselle. Asia on jäänyt odottamaan Post 2020 -kehikkoa. Tehdään nyt ja muokataan ja sovitetaan yhteen kehikon kanssa. Päätös on tarkoitus tehdä pysyvässä komiteassa.

Marina näytti SBI-3 Item 9 -asiakirjan Suomen kommentit, joita oli paljon.

Keskustelussa todettiin ihmetykseksi, ettei Ruotsilla ei ole omaa NBSAPia, vaan käyttää Nationalnyckeln'eitä kansallisena 'strategiana ja toimintaohjelmanä' <https://www.nationalnyckeln.se/>. Kuten myös "The national environmental quality objectives. The 16 environmental quality objectives describe the quality of the environment that Sweden wishes to achieve."

<http://www.swedishepa.se/Environmental-objectives-and-cooperation/Swedens-environmental-objectives/The-national-environmental-objectives/>

CITES on menossa kokoustamisessa hybridimalliin, kertoi Marina. Eli 5.–7.5.2021 suunnitellaan pysyvän komitean hybridikokousta. Tehdään virtuaalisesti päätöksiä, jotka tehdään pysyvien edustustojen kautta.

5. Suomen NBSAP-valmistelu 2021 ja siihen liittyvät kv-asiat

Kansallisen CD-strategian ja toimintaohjelman kansainväliset osiot työstää tämä kv-bd-työryhmä. BD-seurantatyöryhmältä tulee toimeksiantoja. BD-seurantatyöryhmällä on 3 alatyöryhmää: KV-BD-työryhmä, Art 8 (j) -työryhmä sekä BD-viestintätyöryhmä.

6. Muut ajankohtaiset asiat

Paras luontoteko -palkinnon julkaiseminen 4.3. klo 9.00 *Luontopohjaiset ratkaisut Suomessa 2019–2020*. (Toim. huom. Palkinnon sai YLEn Pelasta pörriäinen kampanja ja kunniamaininnan Kokkolan kaupunki Kirkkolahden kosteikon kunnostamisesta.)

Stig Johansson Metsähallituksen Luontopalveluiden jäsen tässä työryhmässä jää eläkkeelle, Sanna-Kaisa Juvonen nimetty jäseneksi.

Tuula Pehu MMM:n jäsen jää myös eläkkeelle.

7. Seuraava kokous ja etäkokouksen päättäminen

Seuraava kokous 22.4.2021 kello 9–11 Teamsilla.

Puheenjohtaja päätti Teams-kokouksen kello 12.00

Puheenjohtaja Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.